

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู และเพื่อเปรียบเทียบการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศและขนาดของโรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 170 โรงเรียน จำนวนครูรวมทั้งสิ้น 5,054 คน (งานบริหารบุคลากร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2550) โดยแยกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

- 1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่
- 1.2 โรงเรียนขนาดกลาง
- 1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 357 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie and Morgan ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามที่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 87) ได้เสนอแนะไว้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในปีการศึกษา 2550

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่	32	2,808	197
ขนาดกลาง	45	1,397	100
ขนาดเล็ก	93	849	60
รวม	170	5,054	357

เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือ

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู โดยพิจารณาจากการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับแหล่งหรือต้นเหตุของฐานแห่งอำนาจที่ใช้ในการบริหาร โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีของ French and Raven และปรับปรุงพัฒนาจากแบบสอบถามของ นวล กัลยาณธรรม (2530, หน้า 199-203) และ สำเร็จ โภธิวรรณ (2531, หน้า 147-152) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่ง ได้แก่ เพศ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นครูเกี่ยวกับการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน โดยประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับแหล่งหรือต้นเหตุของฐานแห่งอำนาจ ตามโครงสร้างฐานแห่งอำนาจ 5 อย่างที่ French และ Raven ได้เสนอไว้ คือ อำนาจการให้รางวัล อำนาจการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจการอ้างอิง และอำนาจความเชี่ยวชาญ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามหลักการสร้างแบบสอบถามของ ลิเคิร์ต (Rensis Likert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการใช้อำนาจของผู้บริหาร

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน
ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม ตอนที่ 2

5	หมายถึง	มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมระดับปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมระดับปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมระดับปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมระดับปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำรา จากเอกสารคู่มือต่างๆ

2.2 ศึกษาแบบสอบถามของ นवल กัลยานธรรม (2530, หน้า 199-203) และสำเร็จ
โพธิวรรณ (2531, หน้า 147-152)

2.3 นำข้อมูลจาก 1-2 มาวิเคราะห์ ปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามครู ให้ได้
ลักษณะของข้อความที่เป็นการกระทำ หรือพฤติกรรมการแสดงออกถึงแหล่งหรือต้นเหตุของฐาน
แห่งอำนาจที่ใช้ในการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนตาม โครงสร้างหรือแหล่งที่มาของอำนาจ 5 ฐาน
คือ อำนาจการให้รางวัล อำนาจการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจอ้างอิง และอำนาจความ
เชี่ยวชาญ ตามหลักแนวคิดและทฤษฎีของ French and Raven

2.4 นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำมาปรับปรุง
แก้ไขตามที่อาจารย์แนะนำ

2.5 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเที่ยงตรง

2.6 แก้ไขข้อบกพร่องตามผู้ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่โรงเรียนวัดบางหัวเสือ ตำบลบางหัวเสือ อำเภอพระประแดง จังหวัด
สมุทรปราการ

2.8 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธี Item-Total
Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha
Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2.9 ดำเนินการพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อแจ้งไปยังโรงเรียนในสังกัด ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์ พร้อมสอดซองจำหน่ายให้ผู้วิจัย ติดตามตรวจสอบความสะอาดแก่ผู้ตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนผู้วิจัยภายใน 10 วัน
4. ถ้าไม่ได้แบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน ผู้วิจัยจะติดตามโดย
 - 4.1 ใช้โทรศัพท์ติดต่อโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยดำเนินการติดตาม
 - 4.2 เดินทางไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ในกรณีแบบสอบถามหาย ผู้วิจัยจะมอบแบบสอบถามชุดใหม่ให้แล้วรอรับแบบสอบถามคืนในวันที่ไปติดตาม
5. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหาร โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 100)
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การใช้ฐานแห่งอำนาจมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การใช้ฐานแห่งอำนาจมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การใช้ฐานแห่งอำนาจปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การใช้ฐานแห่งอำนาจน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การใช้ฐานแห่งอำนาจน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้ฐานแห่งอาจ จำแนกตามเพศโดยใช้สถิติ (t-test) ส่วนขนาดของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (One – way Analysis of Variance)

4. ทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe) กรณีพบว่าค่าเฉลี่ยการใช้ฐานแห่งอำนาจแต่ละฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการใช้อำนาจของผู้บริหาร เสนอในรูปของตารางแจกแจงความถี่และเรียงลำดับจากค่าน้อยไปหามาก

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณหาค่าสถิติต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธี Item-Total Correlation)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2545)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

โดยกำหนดให้ α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 = คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (สุภา ศีลศร, 2545, หน้า 143)

มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดยกำหนดให้ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของระดับพฤติกรรมการใช้ฐานแห่งอำนาจ
ของผู้บริหารโรงเรียน

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

มีสูตรการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{n(n-1)}}$$

โดยกำหนดให้ $S.D$ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของระดับพฤติกรรมการใช้ฐานแห่งอำนาจ
ของผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมของระดับพฤติกรรมการใช้ฐานแห่งอำนาจ
ของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละอำนาจยกกำลังสอง

N = จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมุติฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

3.1 ทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า “ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ฐานแห่งอำนาจต่างกัน” ใช้สถิติ t -test แบบ Two Sample groups เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 = จำนวนตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ

3.2 ทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่า “ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสถิติเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe) มีสูตรการคำนวณดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

โดยกำหนดให้ F = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b = ผลรวมกำลังสองเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม
(Mean Square between Group)

MS_w = ผลรวมกำลังสองเฉลี่ยภายในกลุ่ม
(Mean Square within Group)

3.3 การทดสอบสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (* $p \leq 0.5$)